Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
G. PITRUZZELLA
представено на 7 април 2022 година [1]

Дело C-460/20

TU,
RE
срещу
Google LLC

(Преюдициално запитване, отправено от Bundesgerichtshof (Федерален върховен съд, Германия)

„Преюдициално запитване — Защита на личните данни — Искане за премахване от резултатите при търсене, на информация, за която се твърди, че е невярна, както и на миниатюрни изображения (thumbnails)“

I. Въведение

1. С преюдициалното запитване, което е предмет на настоящото заключение, Bundesgerischsthof (Федерален върховен съд, Германия, наричан по-нататък „BGH“) поставя на Съда два въпроса относно тълкуването на член 17, параграф 3, буква а) от Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) [2] (наричан по-нататък „ОРЗД“), както и на член 12, буква б) и член 14, алинея първа, буква а) от Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 година за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни [3] с оглед на членове 7, 8, 11 и 16 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“). Тези въпроси са повдигнати в контекста на иск, предявен от TU и RE (наричани по-нататък съвместно „ищците“) срещу Google LLC (наричано по-нататък „Google“ или „ответникът“), от една страна, за премахване от резултатите при търсене на някои връзки, които се показват при търсене, извършено чрез управляваната от ответника интернет търсачка, препращащи към статии на трето лице, публикувани в мрежата, които идентифицират ищците, и от друга страна, за преустановяване на показването на снимките, с които се придружава една от тези статии под формата на така наречените миниатюрни изображения (thumbnails).

1 Език на оригиналния текст: италиански.

2 ОВ L 119, 2016 г., стр. 1.

3 ОВ L 281, 1995 г., стр. 31; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 17, стр. 10.

2. Известно е, че интернет търсачките не се ограничават до хостване на съдържанието, създадено от други в мрежата, а играят активна роля при разпространението на информацията. „Богатството на мрежата“ би било само потенциално, ако потребителят не може благодарение на интернет търсачките да получи достъп до информацията, от която се нуждае, а в огромния океан от информация в интернет голяма част от нея би останала практически недостъпна без посредничеството на тези търсачки. Когато интернет търсачката дава възможност на потребителя да извърши търсене въз основа на някои ключови думи, като например името на дадено лице, тя прави избор сред уебсайтовете, които да бъдат включени в резултатите от търсенето, както и относно реда, който следва да им бъде даден в списъка с резултатите, с огромни последствия върху разпространението на информацията. Този избор се извършва от използвания алгоритъм и следователно зависи от критериите за избор, които лицето, което управлява интернет търсачка, е програмирало. Допълнителен избор се прави в голям мащаб като част от политиките за модериране на съдържанието (content moderation), провеждани от платформата в съответствие с приетите от нея стандарти, например за защита на нейния бизнес модел, за защита на определени чувствителни за потребителите въпроси или за изпълнение на правни задължения. Тези дейности включват решения относно съдържанието, което не следва да се публикува в резултатите от търсенията, извършвани от потребителите.

3. Следователно интернет търсачката действа като пазач на информационния вход (gatekeeper) — израз, обозначаващ субектите, чиято дейност е необходима, за да се позволи включването в демократичната комуникационна верига на мнения или информация, представени от трети лица. Тази контролна функция на „входовете“, през които преминава потокът от информация, осъществявана от интернет търсачки като Google, има важни последици както за свободата на изразяване и информация, установена в член 11 от Хартата, така и за правата на зачитане на личния живот и на защита на личните данни, закрепени в членове 7 и 8 от нея. По-специално включването в списъка с резултатите, който се получава след търсене по името на лице, на уебстраница и на поместената в нея информация относно това лице, улеснява значително достъпа до тази информация на всеки интернет потребител и може да играе решаваща роля за разпространяването на тази информация и следователно за упражняването на свободата на изразяване и информация. По същата причина това включване може да представлява по-голямо вмешателство в основното право на зачитане на личния живот на съответното лице, отколкото публикацията на издателя на тази уебстраница, както е уточнил Съдът в практиката си [4].

4. В преюдициалното запитване, предмет на настоящото заключение, спецификата на функцията, изпълнявана от интернет търсачките, и противопоставянето, което тя поражда между основните права, посочени в членове 7, 8 и 11 от Хартата, се проявява в случай, който все още не е разглеждан от Съда, а именно когато съответното лице оспорва истинността на обработваните данни, и по тази причина иска премахване от резултатите при търсене на връзките, препращащи към редакционно съдържание на трети лица, включващо тези данни.

II. Правна уредба

5. Освен членове 7, 8, 11 и 16 от Хартата, които прогласяват съответно правото на зачитане на личния живот, правото на защита на личните данни, свободата на изразяване и информация и свободата на стопанската инициатива, за целите на настоящия анализ са

[4] Вж. по-специално точки 14 и 15 от настоящото заключение.

релевантни по-специално член 12, буква б) и член 14, първа алинея, буква а) от Директива 95/46, към които само препращам, както и член 17 от ОРЗД. В параграф 1 от този член се предвижда правото на субекта на данните да поиска изтриване на свързаните с него лични данни, по-специално когато тези данни са били обработвани незаконосъобразно, както и съответното задължение на администратора да ги изтрие. В параграф 3, буква а) от този член се уточнява, че параграф 1 не се прилага, доколкото обработването е необходимо „за упражняване на правото на свобода на изразяването и правото на информация“. Другите разпоредби на Директива 95/46 и на ОРЗД, които са релевантни за разглеждането на преюдициалното запитване, ще бъдат посочени в хода на анализа.

III. Спорът по главното производство и производството пред Съда

6. TU заема отговорна длъжност или притежава дялове в различни дружества, които предлагат финансови услуги. RE е била партньорка в личния живот на TU и до май 2015 г. — прокурист на едно от тези дружества. На 27 април, 4 юни и 16 юни 2015 г. на уебсайта www.g[…]net (наричан по-нататък „g-net“) са публикувани три статии, които разглеждат по критичен начин и изразяват съмнения относно сериозността на инвестиционния модел на някои от тези дружества. Статията от 4 юни 2015 г. е придружена от четири снимки — три на TU и една на RE, на които ищците са представени да управляват луксозни автомобили, в хеликоптер и пред чартърен самолет. Заедно със статиите тези изображения могат да внушат, че ищците се наслаждават на лукс, финансиран от трети лица. Съгласно правната информация на този уебсайт (Impressum) негов оператор е G-LLC. Според собствената му информация целта на G-LLC е „да допринася трайно за предотвратяване на измами в икономиката и обществото чрез активно разясняване и постоянна прозрачност“. Бизнес моделът на G-LLC обаче се критикува в различни публикации, по-специално с обвинението, че въпросното дружество се опитва да изнудва предприятия, като първо публикува негативни съобщения и след това предлага срещу заплащане на така наречената такса за защита да ги изтрие. При въвеждане на собствени и фамилни имена на ищците в интернет търсачката на Google — както самостоятелно, така и във връзка с определени имена на дружества — Google показва в списък на резултати от търсенето статиите от 4 и 16 юни 2015 г., а при въвеждане на определени имена на дружества показва статията от 27 април 2015 г. Тези резултати съдържат връзка, препращаща към въпросните статии. Освен това Google показва снимките на ищците, съдържащи се в статията от 4 юни 2015 г., под формата на миниатюрни изображения (thumbnails) в прегледа на резултатите при търсени с негова помощ изображения.

7. Ищците искат от ответника, от една страна, да премахне от резултатите при търсене въпросните статии, които според тях съдържат определен брой погрешни твърдения и клеветнически мнения, основани на неверни факти, и от друга страна, да отстрани миниатюрните изображения от списъка с резултати от търсенето. Те твърдят, че са станали жертви на изнудване от страна на G-LLC. Ответникът отказва да изпълни това искане, като препраща към професионалния контекст, в който се вписват спорните статии и изображения, и като се позовава на незнанието си относно твърдението, че съдържащата се в тях информация е невярна. Искът е отхвърлен в производствата пред първите две съдебни инстанции.

8. При това положение Bundesgerichtshof (Федерален върховен съд) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Съвместимо ли е с правото на субекта на данни на зачитане на неговия личен живот [член 7 от Хартата] и на защита на личните му данни (член 8 от Хартата) обстоятелството, че при извършваното в рамките на разглеждането на искането му за премахване от резултатите при търсене, насочено към администратора на услуга за търсене в интернет, съгласно член 17, параграф 3, буква а) от [ОРЗД] в рамките на разглеждането на искането на това лице за премахване от резултатите при търсене, отправено към администратора на услуга за търсене в интернет, когато връзката, чието премахване се иска, насочва към съдържание, което включва фактически твърдения и основани на такива твърдения оценъчни преценки, чиято истинност субектът на данни оспорва и от чиято истинност зависи законосъобразността на посоченото съдържание, от решаващо значение е да се вземе предвид и обстоятелството дали субектът на данни може в разумна степен — например посредством постановяване на привременни или обезпечителни мерки — да получи правна защита срещу доставчика на съдържание и по този начин да може да получи поне индикативно разрешение на въпроса за истинността на съдържанието, към което препраща администраторът на интернет търсачката?

2) Трябва ли с оглед на искане за премахване от резултатите при търсене, насочено към администратора на услуга за търсене в интернет, който при търсене по име извършва търсене на снимки на физически лица, публикувани в интернет от трети лица във връзка с името на съответното лице, и който в списъка с резултатите при търсене показва намерените от него снимки под формата на миниатюрни изображения (thumbnails), в рамките на извършваното съгласно член 12, буква б) и член 14, първа алинея, буква а) от Директива [95/46] и съгласно член 17, параграф 3, буква а) от [ОРЗД] претегляне на конкуриращи се права и интереси, произтичащи от членове 7, 8, 11 и 16 от Хартата, да се вземе предвид основно контекстът на първоначалната публикация на третото лице, независимо че когато миниатюрното изображение се визуализира чрез интернет търсачката, страницата на третото лице безспорно се показва под формата на връзка, но тя не е конкретно назована и произтичащият от тези обстоятелства контекст не се показва от услугата за търсене в интернет?“.

9. Писмени становища по настоящото дело представят страните в главното производство, румънското, австрийското и гръцкото правителство, както и Комисията. В съдебното заседание, проведено пред Съда на 24 януари 2022 г., страните в главното производство и Комисията представят устни становища.

IV. Анализ

10. Преди да се премине към разглеждане на преюдициалните въпроси, е необходимо да се припомни практиката на Съда относно задълженията на лицето, което управлява интернет търсачка, когато неговата дейност включва обработването на лични данни, по-специално когато става въпрос за правото на субекта да се изтрият отнасящите се до него данни. Както ще стане ясно, тези задължения са пропорционални, по думите на Съда, на „отговорност[та], компетентност[та] и възможности[те]“ на лицето, което управлява

интернет търсачката[5], които от своя страна са неразривно свързани с ролята ѝ в интернет средата, описана накратко във въведението на настоящото заключение.

A. Практиката на Съда

11. Практиката на Съда относно обработката на лични данни в контекста на дейността на интернет търсачките откроява четири основни аспекта.

12. Първият се отнася до квалифицирането на дейността на интернет търсачките и включването ѝ в приложното поле на правната уредба на Съюза в областта на защитата на личните данни.

13. В решение от 13 май 2014 г., Google Spain и Google[6] (наричано по-нататък „решение Google Spain“), Съдът приема, че дейността на интернет търсачка, изразяваща се в намиране на публикувана или включена в интернет от трети лица информация, автоматичното ѝ индексиране, временно съхраняване и накрая, предоставянето ѝ на разположение на потребителите на интернет в определен ред на предпочитание, трябва да се квалифицира като „обработване на лични данни“ по смисъла на член 2, буква б) от Директива 95/46, когато тази информация съдържа „лични данни“[7]. В това отношение е без значение обстоятелството, че тези данни вече са публикувани в интернет и не са изменени от търсачката[8]. Следствие от тази квалификация на дейността на интернет търсачките е второто положение, утвърдено в решение Google Spain. Лицето, което управлява интернет търсачка, в качеството си на лице, което определя целите и средствата на дейността на тази търсачка, трябва да се счита за „администратор“ на лични данни по смисъла на член 2, буква г) от Директива 95/46 в рамките на тази дейност[9]. В това отношение Съдът уточнява, че да се изключи лицето, което управлява интернет търсачка, от приложното поле на понятието „администратор“ по смисъла на тази разпоредба единствено по съображението че не упражнява контрол върху личните данни, публикувани на уебстраниците на трети лица, би противоречало на целта на тази разпоредба да се гарантира ефикасна и пълна защита на субектите посредством широко по съдържанието си определение на посоченото понятие[10].

14. Вторият основен аспект, който се откроява в практиката на Съда, се отнася до възможното сериозно вмешателство в основните права на субектите, произтичащо от работата на интернет търсачка.

15. Както вече беше отбелязано, интернет увеличава значително рисковете от накърняване на основните права на зачитане на личния живот и на защита на личните данни поради начина, по който информацията се създава и разпространява в мрежата. Съзнавайки това положение, в решение Google Spain Съдът, от една страна, уточнява, че обработването на лични данни, извършвано в рамките на дейността на интернет търсачка, се различава от и

5 Вж. точка 15 от настоящото заключение.

6 C-131/12, EU:C:2014:317.

7 Тоест информация, свързана с идентифицирани или подлежащи на идентификация лица, и следователно „лични данни“ по смисъла на член 2, буква а) от тази директива.

8 Вж. решение Google Spain, точки 28 и 29—31.

9 Вж. решение Google Spain, точки 32 и 33. В италианската редакция на Директива 95/46 и на ОРЗД понятието „администратор“ („responsabile del trattamento“) по смисъла на член 2, буква г) от Директива 95/46 понастоящем съответства на понятието „администратор“ („titolare del trattamento“) по смисъла на член 4, точка 7 от ОРЗД.

10 Вж. решение Google Spain, точка 34.

се добавя към дейността на издателите на уебсайтове, изразяваща се във въвеждането на тези данни на страница в интернет [11]. От друга страна, той подчертава, че обработването на лични данни, извършвано от лице, което управлява интернет търсачка, „може да засегне в значителна степен основните права на зачитане на личния живот и на защита на личните данни, когато търсенето с помощта на тази търсачка се осъществява въз основа на името на физическо лице, при положение че посоченото обработване на данни позволява на всеки потребител на интернет да получи чрез списъка на резултатите структурирано изложение на информация относно лицето, потенциално свързана с редица аспекти на личния му живот, която може да се намери в интернет и която без посочената търсачка не би могла или само трудно би могла да бъде обединена, и това да му позволи да изгради повече или по-малко подробен профил на съответното лице“. Освен това последиците от вмешателството в посочените права на лицето „се утежняват поради важната роля на интернет и търсачките в него в рамките на модерното общество, тъй като те придават всеобщ характер на информацията, съдържаща се в подобен списък на резултатите“ [12]. Следователно според Съда, „доколкото дейността на интернет търсачка може да засегне значително и в допълнителна степен по отношение на дейността на издателите на уебсайтове основните права на личен живот и на защита на личните данни, лицето, което управлява търсачка, в качеството си на лице, което определя целите и средствата на тази дейност, трябва да гарантира в рамките на своята отговорност, компетентност и възможности, че дейността му отговаря на изискванията на Директива 95/46, за да могат предвидените в нея гаранции да разгърнат цялостното си действие и за да може действително да се осъществи ефикасна и пълна защита на съответните лица, по-специално на тяхното право на зачитане на личния им живот“ [13]. В решение от 24 септември 2019 г., GC и др. (Премахване от резултатите при търсене на чувствителни данни) [14] (наричано по-нататък „решение GC“) Съдът потвърждава пълната приложимост по отношение на лицето, което управлява интернет търсачка, на всички задължения на „администратора“ на лични данни по силата на Директива 95/46 и на ОРЗД, включително на забраните и ограниченията, отнасящи се до обработването на чувствителни данни, предвидени в член 8, параграфи 1 и 5 от тази директива, както и в член 9, параграф 1 и в член 10 от ОРЗД. В това решение Съдът уточнява, че ако особеностите на обработването, което се извършва от лицето, управляващо интернет търсачка, в рамките на дейността му, не могат да обосноват освобождаването му от спазването на тези разпоредби, тези особености все пак могат да повлияят върху обхвата на отговорността и на конкретните задължения на това лице. Тъй като последното е отговорно не поради факта че чувствителни данни се намират на уебстраница, публикувана от трето лице, а поради факта че се препраща към тази страница, разпоредбите относно обработването на тези данни са приложими спрямо него само поради това препращане, тоест „посредством проверка, която трябва да извърши под контрола на компетентните национални органи въз основа на подадено от съответното лице искане“ [15].

16. Третият основен аспект, утвърден от Съда, се отнася до необходимостта да се вземат предвид всички релевантни основни права в рамките на искане за премахване от резултатите при търсене, отправено до лицето, което управлява интернет търсачка, както и да се претеглят тези права, като се вземат предвид освен обстоятелствата в конкретния случай, и технологичните характеристики на интернет средата.

[11] Вж. решение Googe Spain, точка 35.

[12] Вж. решение Google Spain, точка 80 и цитираната съдебна практика; вж. също точки 36—38 от това решение.

[13] Вж. решение Google Spain, точка 38.

[14] C-136/17, EU:C:2019:773.

[15] Вж. решение GC, точки 45—47.

17. В това отношение, макар Съдът да изключва възможността вмешателството в основните права на съответното лице, породено от показването на свързана с него информация в резултатите от търсене, извършено въз основа на името му посредством интернет търсачка, да може, поради потенциалната тежест на това вмешателство, да се обоснове единствено с икономическия интерес на лицето, което управлява тази интернет търсачка, от друга страна, той приема, че „заличаването на връзки от списъка на резултатите би могло в зависимост от разглежданата информация да има отражение върху легитимния интерес на потребителите на интернет [...] да имат достъп до нея“ [16]. В такива случаи според Съда следва „да се потърси справедливо равновесие по-специално между този интерес и основните права на това лице по членове 7 и 8 от Хартата“ [17]. Това изискване е потвърдено в решение GC по отношение на член 17 от ОРЗД, който кодифицира правото на изтриване на личните данни (или „правото да бъдеш забравен“), признато от Съда в решение Google Spain [18], и който в параграф 3, буква а) изрично предвижда, както впрочем отбелязва самият Съд, изискването за претегляне на посочените по-горе права [19]. В това решение Съдът потвърждава и вече постановеното в решение Google Spain относно критериите, въз основа на които следва да се извърши това претегляне, като повтаря, че „[м]акар защитените с членове 7 и 8 от Хартата права на съответното физическо лице да имат по принцип предимство пред свободата на информация на потребителите на интернет, това равновесие все пак в конкретни случаи може да зависи от естеството на въпросната информация и от чувствителността ѝ по отношение на личния живот на съответното лице, както и от интереса на обществеността да разполага с тази информация, който може да бъде различен по-специално в зависимост от ролята на това лице в обществения живот“ [20]. Извън възприетите от Съда формулировки, от решение GC по-специално следва, че претеглянето се извършва между основни права *с еднакво значение*, които представляват съществени условия за правилното функциониране на демократичното общество. Следователно не може да се разглежда абстрактно предимството на едните пред другите, а е необходимо да се постигне равновесие, така че да се осъществи съвместно съществуване, което накърнява възможно най-малко всяко от релевантните основни права. От това решение следва също, че това равновесие се измества от прогласените в членове 7 и 8 от Хартата права на зачитане на личния живот и на защита на личните данни към правото на предоставяне и получаване на информация, установено в член 11 от Хартата, колкото повече въпросното лице играе обществена роля и следователно е налице интерес на интернет потребителите да получават информация, отнасяща се до него [21].

18. Четвъртият основен аспект, който следва от практиката на Съда, е възлагането на лицето, което управлява интернет търсачка, в качеството му на администратор на лични данни, който извършва обработка за нуждите на функционирането на тази търсачка, на

16 Вж. решение Google Spain, точка 81.

17 Вж. решение Google Spain, т. 81.

18 Вж. решение Google Spain, по-специално точки 88 и 99. Съдът извежда правото на изтриване на личните данни при тълкуването на член 12, буква б) и член 14, първа алинея, буква а) от Директива 95/46.

19 Вж. решение GC, точки 54—59.

20 Вж. решение GC, точка 66; в този смисъл, макар и без изрично позоваване на правото на информация, закрепено в член 11 от Хартата, вж. решение Google Spain, точка 81.

21 В същия смисъл вж. и решение от 24 септември 2019 г., Google (Териториален обхват на правото на премахване от резултатите при търсене) (C-507/17, EU:C:2019:772, т. 45).

ролята да претегля релевантните основни права, за да гарантира, че обработването отговаря на изискванията на ОРЗД (а преди това на тези съгласно Директива 95/46)[22]. Впоследствие тази роля е кодифицирана в член 17 от ОРЗД.

19. Следователно, когато става въпрос за „правото да бъдеш забравен“, лицето, което управлява интернет търсачка, трябва да реши въз основа на всички засегнати права и интереси и с оглед на всички обстоятелства в конкретния случай кои данни трябва да бъдат включени в списъка с търсения, извършвани чрез тази търсачка, и кои вместо това трябва да бъдат изключени от този списък. Когато администраторът (включително съгласно ОРЗД) не уважи искането за премахване от резултатите при търсене, засегнатото лице може да сезира надзорния или съдебния орган, за да извърши необходимата проверка и да задължи администратора да предприеме съответни мерки[23]. В този контекст следва да се припомни, че на 26 ноември 2014 г. Работната група по член 29[24] приема насоки относно изпълнението на решение Google Spain[25], с които се предоставя информация за начина, по който органите за защита на данните, които участват в работната група, възнамеряват да изпълнят това решение. Тези насоки съдържат и неизчерпателен списък на общите критерии, които органите за защита на данните ще прилагат на база конкретен случай при разглеждането на жалби, подадени в техните национални служби след отказ от страна на интернет търсачки за заличаване от списъка. Именно в изпълнение на тези насоки по-конкретно Google разглежда отправените до него искания за премахване от резултатите при търсене.

20. Поставените от BGH преюдициални въпроси следва да се разгледат именно с оглед на изложените по-горе принципи.

Б. По първия преюдициален въпрос

21. Google оспорва допустимостта на първия преюдициален въпрос, който бил хипотетичен по своя характер, тъй като представеното от BGH разрешение било абстрактно и без връзка с фактите по главното производство. Освен това Съдът не разполагал с необходимите данни, за да даде полезен отговор.

22. В това отношение считам, на първо място, че следва да се отхвърли доводът на Google, че актът за преюдициално запитване не е достатъчно обоснован по този въпрос. Всъщност според мен BGH е предоставил достатъчно точна и пълна рамка на фактическия контекст, който характеризира разглеждания от него спор, както и на необходимостта в този контекст да получи отговор на първия преюдициален въпрос. Съдът разполага с всички необходими данни, за да отговори на този въпрос, и то независимо от факта че запитващата юрисдикция не уточнява нито дали ищците в главното производство действително разполагат със съдебна защита срещу доставчика на съдържание, нито какви биха били последиците от евентуална отрицателна констатация на това обстоятелство. На

[22] Всъщност Съдът свързва упражняването на правото на премахване от резултатите при търсене с механизма, предвиден в член 12, буква б) и член 14, първа алинея, буква а) от Директива 95/46, съгласно които съответните искания могат да се отправят от субекта пряко до администратора, който трябва в този случай да разгледа надлежно основателността на исканията и евентуално да преустанови разглежданото обработване на данни, вж. решение Google Spain, точка 77. Вж. по отношение на ОРЗД, изрично решение GC, точка 66.

[23] Вж. решение Google Spain, т. 77.

[24] Създадена в съответствие с член 29 от Директива 95/46, Работната група по член 29 е независим европейски съвещателен орган относно защитата на данните и неприкосновеността на личния живот.

[25] https://ec.europa.eu/newsroom/article29/redirection/document/64438.

второ място, единствено фактът, че според BGH за целите на решаването на разглеждания от него спор е необходимо предварително да се провери точността на методологията, която счита за приложима в случай като разглеждания в главното производство, определен общо и абстрактно, не означава, че преюдициалният въпрос, с който е сезиран Съдът, в това отношение има хипотетичен характер, ако се окаже, че отговорът на този въпрос може да позволи на запитващата юрисдикция да разреши главния спор, след като извърши необходимите фактически проверки. Накрая отбелязвам, че останалите доводи, изтъкнати от Google в подкрепа на недопустимостта на първия преюдициален въпрос, се отнасят по същество до последиците от евентуално приемане от Съда на предложеното от запитващата юрисдикция разрешение и следователно се отнасят до съществото на този въпрос.

а) Предварителни бележки

23. С първия преюдициален въпрос от Съда се иска по същество да уточни какви са задълженията на лицето, което управлява интернет търсачка, при разглеждането на искане за премахване от резултатите при търсене, основаващо се на твърдение, което не е подкрепено с доказателства, че някои от данните, посочени в индексираното съдържание, са неверни, в случая някои статии, съдържащи данни и коментари относно инвестиционния модел и резултатите на дружествата, управлявани от ищците в главното производство. Като се има предвид — по-специално с оглед на професионалния контекст на разглежданите статии и важността на информацията за инвеститорите поради рисковия сектор, в който работят ищците[26] — че премахване от резултатите при търсене не би било оправдано, освен в случай че оспорваната информация действително е невярна, BGH иска да се установи дали ищците в главното производство следва да докажат или да приведат данни, даващи основание да се допусне неистинността на тази информация, или Google следва да предположи, че твърденията на ищците са основателни и да извърши исканото премахване от резултатите от търсене, или да се опита сам да изясни фактите. BGH предлага този въпрос да се разреши в зависимост от наличието на възможност в достатъчна степен субектът да получи съдебна защита — например чрез постановяване на временна мярка — пряко срещу доставчика на съдържанието, и по същество иска от Съда да се произнесе по правилността на тълкуването на член 17, параграф 3, буква а) от ОРЗД в този смисъл.

24. С частично различни доводи всички страни и заинтересовани лица, които са представили становища в настоящото производство, се противопоставят на разрешението, предлагано от BGH[27], поне доколкото това решение предполага, в противоречие със съдебната практика, посочена в точки 11—19 от настоящото заключение, претеглянето на интересите по смисъла на член 17, параграф 3, буква а) от ОРЗД да се извършва единствено въз основа на критерия за наличие на възможност в достатъчна степен да се получи съдебна защита срещу доставчика на съдържание.

25. От своя страна отбелязвам, че от акта за преюдициално запитване следва ясно, че BGH си поставя въпроса за евентуалното значение, което следва да се придаде на посочения критерий, но само след като се претеглят правата, посочени в членове 7, 8 и 11 от Хартата

[26] Това са само някои от критериите, разгледани от BGH и изрично посочени в акта за преюдициално запитване. От редица откъси от това решение става ясно обаче, че тази юрисдикция е извършила цялостна преценка на различните обстоятелства, характеризиращи разглеждания от нея случай.

[27] Позицията на гръцкото правителство изглежда по-нюансирана.

въз основа на всички обстоятелства по случая, и въз основа на хипотезата за истинност на оспорваната информация се стигне до извода, че има предимство правото на информация на потребителите на интернет. Следователно хипотезата, на която се позовава BGH, е че след надлежно претегляне на всички други релевантни фактори уважаването или отхвърлянето на искането за премахване от резултатите при търсене зависи *единствено* от истинността или неистинността на информацията, чието изтриване се иска. От това следва, че евентуален утвърдителен отговор на Съда на поставения от BGH въпрос не би довел до това, уважаването или отхвърлянето на искане за премахване от резултатите при търсене, основано на твърдяна неистинност на информацията, направена достъпна от интернет търсачката, да зависи *само* от обстоятелството дали съответното лице може да получи защита срещу доставчика на съдържанието, нито пък, противно на твърдяното от Google, това би означавало, че в случай на липса на такава защита лицето, което управлява интернет търсачка, би било длъжно автоматично да извърши премахване от резултатите при търсене. Тези резултати впрочем биха били в противоречие с правилното съгласуване на разпоредбите на член 17, параграф 1 и параграф 3, буква а) от ОРЗД, изключващо всякакъв автоматизъм, който може да повлияе на осъществяването на необходимото претегляне от страна на администратора, надзорния орган или съда на релевантните основни права. Утвърдителен отговор на Съда на първия преюдициален въпрос би означавал просто, че когато правото на информация на интернет потребителите и свободата на изразяване на доставчика на съдържанието изглежда, въз основа на всички релевантни обстоятелства, че имат предимство пред правата на заявителя *и* уважаването на искането за премахване от резултатите при търсене се оправдава само в случай на доказана неистинност на оспорваната информация, националният съд, а в досъдебната фаза — лицето, което управлява интернет търсачка, биха могли твърдо да се основат, когато такава неистинност не е явна и заявителят не е представил поне prima facie доказателство в този смисъл, на посоченото обстоятелство. В крайна сметка впрочем, наличието или не на възможност в достатъчна степен да се получи съдебна защита срещу доставчика на съдържанието не само не може само по себе си да представлява изключителен или определящ критерий за отхвърлянето или уважаването на искане за премахване от резултатите при търсене, независимо от основанието му, но дори не представлява релевантен критерий за целите на претеглянето, което следва да се извърши съгласно член 17, параграф 3, буква а) от ОРЗД. Всъщност сам по себе си посоченият критерий не посочва нищо относно съществуването на право на изтриване на данните, съдържащи се в спорното съдържание, нито относно необходимостта с цел упражняване на правото на свобода на изразяване и информация, да се запази това съдържание в резултатите от търсене.

26. След тези уточнения, за да се отговори на първия преюдициален въпрос, според мен при претеглянето на релевантните основни права в положение като разглежданото в главното производство е необходимо най-напред да се изясни, от една страна, значението на ролята на съответното лице в обществения живот по смисъла на практиката на Съда, и от друга страна, значението на наличието на оспорване на истинността на обработваната информация.

б) Вмешателството в основните права, защитени от членове 7 и 8 от Хартата, и ролята на субекта в обществения живот

27. Основните права на зачитане на личния живот и на защита на личните данни, въпреки значението им в конституционното право на Съюза, нямат абсолютен характер [28]. Както следва по-специално от член 17, параграф 3, буква а) от ОРЗД, правото на защита на личните данни трябва да бъде разглеждано във връзка с функцията му в обществото и да бъде в равновесие с другите основни права съгласно принципа на пропорционалност [29]. При претеглянето е необходимо да се придаде правилна тежест на правото на притежателя на уебсайта, чието премахване от резултатите при търсене се иска, да информира, както и на правото на обществото да получи информацията, съдържаща се на този уебсайт.

28. Както обаче следва от припомнената по-горе практика на Съда, този интерес може да бъде различен, по-специално в зависимост от „ролята в обществения живот“ на лицето, за което се отнася информацията. Този израз обхваща, доколкото е от значение за настоящото производство, не само положения, в които това лице заема политически длъжности, които по дефиниция го излагат на демократичния контрол на общественото мнение, но и положения, при които то изпълнява важна икономическа роля [30]. По-общо, задължително условие за правилното функциониране на пазара е доверието както на другите икономически оператори, така и на потребителите. Това доверие изисква достъп на обществеността до информация относно лицата, изпълняващи професионални роли, които могат да въздействат върху динамиката на пазара и интересите на потребителите, понякога дори по-отчетливо отколкото действията на вземащите политически решения лица. Разбира се, тази информация се отнася основно до професионалната им роля, но може да обхване и аспекти от личната им сфера, когато те имат връзка или могат по някакъв начин да повлияят на професионалната им дейност и да засегнат доверието на обществеността. В това отношение следва да се отбележи, че Съдът вече е постановил, че приемането на икономическа роля води до приемане на ограничение на обхвата на защита на личния живот [31].

29. В случай че съответното лице изпълнява обществена роля в уточнения по-горе смисъл, не само когато тази роля действително е значима, но и когато тя има по-ограничен обхват, в рамките на претеглянето, което следва да се извърши съгласно член 17, параграфи 1 и 3 от ОРЗД, правата на предоставяне и получаване на информация могат с оглед на всички релевантни обстоятелства да придобият предимство спрямо основните права, защитени от членове 7 и 8 от Хартата. Както отбелязва запитващата юрисдикция, при обстоятелствата по делото в главното производство това предимство се подкрепя от професионалния контекст и журналистическия характер на въпросните публикации, както и от естеството на оспорваната информация, която се отнася главно до работата на дружествата, управлявани от ищците.

[28] Вж. решение GC, точка 58 и цитираната съдебна практика.

[29] Вж. решение GC, точка 57 и цитираната съдебна практика.

[30] Вж. в този смисъл ЕСПЧ, 19 октомври 2017 г., Fuchsmann с/у Германия (CE:ECHR:2017:1019JUD007123313, § 40 и 41), и 14 декември 2006 г., Verlagsgruppe News GmbH с/у Австрия:CE:ECHR:2006:1214JUD001052002, § 36).

[31] Вж. решение от 9 март 2017 г., Manni (C-398/15, EU:C:2017:197, т. 59).

в) Истинността на информацията и ред и условия за претегляне

30. Тенденцията правото на свобода на изразяване и информация да има предимство пред правото на защита на личния живот и правото на защита на личните данни, когато съответното лице играе важна роля в обществения живот, се преобръща, когато се установи неистинността на информацията, предмет на искането за премахване от резултатите при търсене. В подобна хипотеза би могло дори да се твърди, че в действителност правата на предоставяне и на получаване на информация изобщо не влизат в действие, тъй като тези права не могат да включват право на разпространяване и достъп до невярна информация. Дори без да се разсече Гордиевият възел, в който се преплитат правото на свобода на изразяване и информация и истинността на информацията [32], може по-просто да се отбележи, че това право, в неговото двойно активно и пасивно значение, ако се отнася до невярна информация, във всеки случай не може да бъде поставено на същото равнище като основните права на зачитане на личния живот и на защита на личните данни. Всъщност в този случай се прилага критерий, който има предимство, установен в една от основните ценности на Европейския съюз, а именно тази на човешкото достойнство.

31. Впрочем член 2 ДЕС, като се свързва с конституционните традиции на държавите членки, поставя зачитането на човешкото достойнство на първо място в списъка с ценностите, на които се основава Съюзът. От своя страна член 1 от Хартата прогласява императивно, че „човешкото достойнство е ненакърнимо“ и „трябва да се зачита и защитава“. В „съюза на ценности“, какъвто е Европейският съюз, човешкото достойнство има своеобразно предимство, то е опорна точка, на която в голяма степен стъпва европейският проект. Ако човешкото достойнство е ненакърнимо и трябва винаги да се зачита и защитава, без да са предвидени интереси, оправдаващи ограничаването му, за разлика от повечето гарантирани от Хартата основни права, не може да се изтъква никакво правно основание, за да се пожертва, дори свързано с упражняването на основно право [33]. Невярната информация обаче не само накърнява основното право на защита на личните данни на лицето, за което се отнася, но в крайна сметка засяга достойнството му, тъй като представя невярна картина, като променя самоличността му. Това важи най-вече за интернет средата, където информацията се разпространява бързо, постоянна е и благодарение на работата на интернет търсачките води до точно профилиране на лицето. В света на битовете разпространението на невярна информация за някого води до трайно изопачаване на неговата самоличност, която понастоящем се определя най-вече в мрежата, както и до сериозно накърняване на достойнството му.

32. Като се има предвид това, отбелязвам, че самият ОРЗД дава ясен отговор на въпроса за значението, което трябва да се придаде на достоверността на обработваните лични данни. Сред принципите, свързани с обработването на тези данни, изброени в член 5, параграф 1 от Регламента, в буква г), е посочен принципът на „точност“, съгласно който, от една страна, личните данни трябва да са „точни и при необходимост да бъдат поддържани в актуален вид“, и от друга страна, „неточни[те] лични данни, като се имат предвид целите, за които те се обработват“, трябва да бъдат своевременно изтрити или коригирани [34].

[32] Този въпрос има особено значение в северноамериканската система, като се има предвид широката защита, от която се ползва правото на изразяване по силата на първата конституционна поправка.

[33] Вж. Разяснения относно Хартата, по-специално по член 1 (ОВ C 303, 2007 г., стр. 17).

[34] Вж. също съображения 39 и 71 от ОРЗД, както и член 16 и член 18, параграф 1, буква а), съответно относно упражняването на правото на коригиране и на правото на ограничаване на обработването.

Според Съда точността на данните е едно от „изискванията за законосъобразност“ на обработването на личните данни [35] и следователно е от значение по-специално за целите на прилагането на член 17, параграф 1, буква г) от ОРЗД.

33. Когато става въпрос за истинността на информацията, обработвана от лицето, което управлява интернет търсачка, какъвто е случаят в главното производство, въпросът за претеглянето на релевантните основни права се поставя по много специфичен начин, поне на етапа, в който все още не е проверена истинността или неистинността на информацията. На този етап основният въпрос всъщност е да се установи кой е субектът, който трябва да извърши тази проверка, и по какъв начин.

34. Преди да пристъпя към разглеждането на този въпрос, считам за уместно да направя още някои уточнения относно начина, по който се извършва операцията по претегляне на релевантните основни права в рамките на дейността на интернет търсачките.

г) Претегляне на основните права в зависимост от възможностите, компетентността и отговорностите на лицето, което управлява интернет търсачка

35. Редът и условията за претегляне на противостоящи основни права, което трябва да бъде извършено от лицето, управляващо интернет търсачка, когато разглежда искане за премахване от резултатите при търсене, неизбежно се влияят от характеристиките на технологичния контекст, в който се вписва противопоставянето. Напрежението между свободата на информация, в двойния ѝ активен и пасивен аспект, от една страна, и правата на зачитане на личния живот и на защита на личните данни, от друга страна, се проявява по различен начин в света на битовете. Интернет технологията обуславя не само начина, по който правото на информация и правата на зачитане на личния живот и на защита на личните данни си взаимодействат, но и реда и условията за тяхното претегляне. Именно поради тази причина посочената по-горе практика на Съда относно „правото да бъдеш забравен“ се позовава на „възможностите за действие“ на лицето, което управлява интернет търсачка, на „компетентността“ му и на „отговорностите“ му. Това важи и когато искането за премахване от резултатите при търсене се основава на твърдяна неистинност на информацията, съдържаща се в уебсайта, към която препраща връзката, която трябва да бъде премахната от резултатите при търсене. Лицето, което управлява интернет търсачка, не може да бъде задължено да извършва общ контрол на хостваното съдържание и да проверява истинността му. Впрочем подобен контрол би бил изключително труден за осъществяване. Освен това не е във възможностите на лицето, което управлява интернет търсачка, да проверява a posteriori дали съдържанието на статия, публикувана на уебсайт, включен в списъка с резултатите от търсене, е истинно или неистинно, тъй като не разполага с информацията, която е на разположение на издателя на уебсайта, и с правомощия за извършване на такава проверка.

36. Същевременно обаче не може да се пренебрегне специалната отговорност на лицето, което управлява интернет търсачка, в качеството му на пазач на информационния вход („gatekeeper“). Тъй като играе активна роля, която не е чисто техническа и неутрална, при разпространението на информация в мрежата, на която гради своя бизнес модел и от която извлича печалба, това лице трябва също да играе активна роля при премахването от

[35] Вж. в този смисъл решение GC, точка 64, независимо че формално ОРЗД разграничава „принципите, свързани с обработването на лични данни“, изброени в член 5, от изискванията за „законосъобразност на обработването“, посочени в член 6 от Регламента.

резултатите от търсене на съдържание, в което има неверни лични данни, при условие че тази роля остава в рамките на неговата компетентност и възможности. В това отношение отбелязвам, че специалната отговорност, свързана с функцията на пазач на информационния вход, която имат някои платформи, е изтъкната в решение от 3 октомври 2019 г., Glawischnig-Piesczek[36], в което Съдът постановява, че разпоредбите на Директивата за електронната търговия[37] не възпрепятстват националните съдилища да разпореждат на доставчик на хостинг услуги да премахва или блокира достъпа не само до информация, обявена преди това за незаконна, тъй като е клеветническа, но и до смислово равностойно съдържание, за да се избегне разпространението му въпреки премахването на първоначалното съдържание. Следователно според Съда ефективността на защитата на личните права във връзка със специфичните начини, по които се разпространява информацията в интернет, обосновава, дори в ущърб на икономическите интереси на платформата, специфично задължение за контрол (общ контрол би бил несъвместим с член 15, параграф 1 от Директивата за електронната търговия), при условие че не се създава прекомерна тежест за посредниците. В същата насока са мерките за борба с разпространението на дезинформация и езика на омразата в мрежата[38], както и тенденцията в правото на Съюза в специфични области на платформи като Google да се възлагат повече задължения за контрол на хостваното съдържание[39].

д) Различните решения, представени в настоящото производство

37. В общата рамка, очертана по-горе, не намирам за убедителни решенията, представени по-специално от страните в главното производство и от запитващата юрисдикция.

38. Противно на твърденията на ищците в главното производство, не може да се пристъпи към премахване от резултатите при търсене единствено въз основа на едностранно искане на съответния субект, който твърди, без да го докаже, че въпросното съдържание съдържа невярна информация, особено ако, какъвто, изглежда, е случаят с тези ищци, става въпрос за субекти, по отношение на чиято дейност, поради ролята, която заемат на пазара, по принцип е налице право на обществеността на информация. Подобно решение би довело до това съответното лице едностранно да реши да бъде премахнато от резултатите при търсене съдържанието, което се отнася до него, без да е възможно да се прецени основателността на твърденията, които биха могли да го обосноват, и би довело до прекомерно и неоснователно отстъпление на правото на издателя на уебсайта да предоставя информация, както и на правото на обществеността да бъде информирана, пренебрегвайки ролята, която тези права имат в демократичното общество.

[36] C-18/18, EU:C:2019:821.

[37] Директива 2000/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2000 година за някои правни аспекти на услугите на информационното общество, и по-специално на електронната търговия на вътрешния пазар (ОВ L 178, 2000 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 29, стр. 257).

[38] Позовавам се по-специално на Кодекса на поведение за противодействие на незаконните изказвания онлайн, пораждащи омраза от 2016 г. (https://ec.europa.eu/newsroom/just/document.cfm?doc_id= 42874) и на Кодекса за поведение във връзка с дезинформацията от 2018 г. (https://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id= 59128), изготвени от Комисията и подписани от основните електронни платформи.

[39] В този смисъл е член 17 от Директива 2019/790/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 година относно авторското право и сродните му права в цифровия единен пазар и за изменение на директиви 96/9/ЕО и 2001/29/ЕО (ОВ L 130, 2019 г., стр. 92), както и членове 3 и 5 от Регламент (ЕС) 2021/784 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2021 година относно справянето с разпространението на терористично съдържание онлайн (ОВ L 172, 2021 г., стр. 79).

39. Не е убедително обаче и решението, предложено от Google, който, като изключва всякакво участие на лицето, което управлява интернет търсачка, изисква от субекта да се обърне към издателя на уебсайта, за да поиска премахване на съдържанието, за което се твърди, че е неистинно. Ако трябва да се възприеме такова решение, оръжието в ръцете на онези, които смятат, че техните основни права на зачитане на личния живот и защитата на личните данни са били нарушени, би било неефективно. Всъщност при отказ от страна на издателя на уебсайта да премахне информацията, тя би продължила да се разпространява благодарение на интернет търсачката и, ако действително е невярна, би продължила да накърнява неоснователно основните права на съответното лице. Следователно това е хипотеза, обратна на предишната, при която претеглянето на различните основни права би било изцяло в полза на правото на информация при несъразмерно и неоправдано отстъпление на основните права, защитени с членове 7 и 8 от Хартата.

40. Накрая, що се отнася до представеното от запитващата юрисдикция решение, което задължава съответното лице, когато е възможно, да се обърне към съдебен орган срещу издателя на уебсайта, според мен то също води до несъразмерно отстъпление на правата, предвидени в членове 7 и 8 от Хартата. На първо място, скоростта, с която информацията се разпространява в интернет, и трудността за последващото ѝ премахване, ако бъде установена неистинността ѝ, е в разрез със сроковете на съдебните производства, макар и спешни, а произтичащата от това вреда за субекта би могла да бъде непоправима. На второ място, това решение би могло да се окаже трудно осъществимо във всички онези случаи, които не са рядкост в интернет средата, в която съществуват значителни практически пречки да се води дело срещу оператора на уебсайт, на който се намира спорното съдържание, който може да пребивава в трета държава или е трудно да бъде идентифициран. Освен това, ако възможността за предприемане на действия по съдебен ред срещу доставчика на съдържание бъде призната като решаваща за целите на защитата на правата на субекта при обстоятелства като тези по главното производство, това би довело до освобождаване от отговорност на лицето, което управлява интернет търсачка, което само по себе си противоречи както на признаването на самостоятелния характер на обработването на личните данни, свързано с начина на работа на интернет търсачките, така и с установения от Съда принцип, съгласно който субектът трябва да може да се обърне към администратора, за да поиска премахване от резултатите при търсене данните, които го засягат, независимо от предварителното изтриване на тези данни от лицето, което първо е публикувало спорното съдържание онлайн. Както вече отбелязах, този принцип, заедно с ролята, призната на интернет търсачките при разпространението на съдържание в интернет, и следователно за увеличаването на вредата, която произтича за частноправните субекти от публикуването онлайн на информация, която се отнася до тях, всъщност не допуска каквото и да било решение, което освобождава лицето, което управлява интернет търсачка, от задължението в качеството му на администратор да спазва изискванията за законосъобразност на обработването, сред които е и точността на обработваните данни.

41. Във всяко от разгледаните по-горе решения балансът е изместен изцяло в полза на някое от разглежданите права, а трябва да се намери точка на равновесие, която води до възможно най-малко отстъпление на засяганите основни права. По-нататък в изложението ще обясня как според мен трябва да се установи тази точка на равновесие.

е) Предложеното решение и „procedural data due process“

42. В случай като разглеждания в главното производство, при който правото на премахване от резултатите при търсене зависи по същество от истинността на информацията в премахнатото съдържание и следователно от точността на личните данни, обработвани от лицето, което управлява интернет търсачка, според мен единственият възможен път е да се установи специфична „procedural fairness“ (процесуална справедливост).

43. В интернет средата са се утвърдили „частни правомощия“ — включително поради техническите ѝ характеристики и икономическата динамика, които неизбежно водят до съсредоточаване на икономическата и социална власт в няколко платформи — които могат силно да повлияят върху упражняването на основните права, особено по членове 7, 8 и 11 от Хартата. По-специално, въздействието върху ефективното упражняване на тези основни права е неизбежна последица от ролята на пазачи на информационния вход („gatekeepers“), която някои от тези платформи играят. За да се справи с това явление, в практиката относно „правото да бъдеш забравен“ Съдът по същество признава пряко хоризонтално действие на основните права по членове 7 и 8 от Хартата. Стъпката, която следва логически, за да се осигури ефективното упражняване на тези права, е да се предоставят на частноправните субекти достатъчни процесуални гаранции по отношение на електронните платформи, действащи като администратори, на които съответстват задължения за последните, естествено съобразени с характеристиките на технологичната среда и особеностите на противоречията между основните права, които се развиват в интернет средата. В света на интернет е налице необходимост от определена форма на „procedural data due process“ [40].

44. Съгласно ОРЗД частноправният субект има право да поиска премахване от резултатите при търсене на уебсайт, съдържащ отнасящи се до него данни, които той счита за неверни. Упражняването на това право обаче според мен предполага задължение да се посочат обстоятелствата, на които се основава искането, както и да се предостави prima facie доказателство за неистинността на съдържанието, чието премахване от резултатите при търсене се иска, когато от гледна точка по-специално на естеството на разглежданата информация това не е явно невъзможно или изключително трудно [41]. Налагането на такова задължение изглежда в съответствие с текста и структурата на ОРЗД, в който признатите на субекта различни права на коригиране, изтриване, ограничаване на обработването и възражение са поставени в зависимост от специфични условия и лицето, което възнамерява да се позове на тях, следва да докаже тяхното наличие.

45. При такова искане за премахване от резултатите при търсене лицето, което управлява интернет търсачка, е длъжно предвид ролята, която играе за разпространението на информацията и произтичащите от нея отговорности, да извърши проверки, с които да потвърди или не основателността на искането и които спадат към конкретните му възможности. Тези проверки могат да се извършват с данните, които хоства и се отнасят до въпросното лице и издателя на уебсайта, на който е публикувано спорното съдържание — данни, които лицето, което управлява интернет търсачка, може да анализира бързо с помощта на технологичните инструменти, с които разполага. Освен

[40] По темата вж. *Crawford*, K., *Schultz*, J. Big Data and Due process: Towards a Framework to Redress Predictive Privacy Harms — Boston College Law Review, 2014, p. 93.

[41] В случая, по който е сезиран BGH, информацията, за която се твърди, че е невярна, се отнася основно до икономическите данни на дружествата, управлявани от ищците. При тези обстоятелства е трудно да се твърди, че ищците в главното производство нямат възможност да представят поне prima facie доказателства за неистинността на данните, съдържащи се в спорните статии.

това, доколкото е възможно, лицето, което управлява интернет търсачка, ще трябва бързо да започне насрещна проверка при издателя на уебсайта, разпространил първоначално информацията, който по този начин ще има възможност да изложи съображения в подкрепа на истинността на обработваните лични данни и законността на обработването. Накрая, лицето, което управлява интернет търсачка, трябва да реши дали да уважи или не искането за премахване от резултатите при търсене, като изложи накратко мотивите на решението.

46. Само ако продължават да съществуват обосновани съмнения относно истинността или неистинността на въпросната информация или ако тежестта на невярната информация в контекста на публикацията е явно незначителна и тази информация не е чувствителна, лицето, което управлява интернет търсачка, ще може да отхвърли искането. В такъв случай субектът ще може да сезира съдебния орган, който е оправомощен да разгледа случая, или надзорния орган по член 51 от ОРЗД в производство по жалба срещу решението на лицето, което управлява интернет търсачка.

47. Ако съдържанието се отнася до лице, което има обществена роля в посочения по-горе смисъл, тъй като по принцип правото на информация има по-голяма тежест от посочените в членове 7 и 8 от Хартата права, решението за премахване от резултатите при търсене трябва да се основава на особено убедителни констатации относно неистинността на информацията. В такива случаи, когато има основателно съмнение относно истинността или неистинността на информацията, премахването от резултатите при търсене според мен трябва да се изключи. Във всеки случай, още повече когато спорното съдържание се отнася до лице заради ролята, която то има в обществения живот, не може да се допусне премахване от резултатите при търсене, когато се изразяват само мнения, макар и силно критични и дори с много цветист и непочтителен език, или когато става въпрос за сатира [42]. Всъщност коригирането на неверните данни се отнася до информацията за тях, а не за мнения, които във всеки случай допринасят за развитието на обществения дебат в демократичното общество, стига да не преминават в клевета. Ясно е обаче, че и в случай на първоначално отхвърляне на искането лицето, което управлява интернет търсачка, ще бъде длъжно да пристъпи към премахване от резултатите при търсене, ако неистинността на информацията бъде установена впоследствие по съдебен ред.

48. Накрая, когато обстоятелствата по случая налагат, за да се избегне непоправима вреда за субекта, лицето, което управлява интернет търсачка, може да спре временно показването в резултатите от търсене [43] или да посочи в резултатите от търсенето, че истинността на някои данни, посочени в съдържанието, към което препраща връзката, се оспорва [44], като при всички положения не се засяга правото на издателя на уебсайта преди всичко да оспори това действие по съдебен ред.

49. Според мен предложеното решение постига балансирано представяне на различните засегнати права, като също така изключва опасността Google да се превърне в „съд на истината“ или да осъществява своего рода частна цензура на информацията в мрежата. Последният риск би могъл лесно да настъпи, ако на интернет търсачка бъдат наложени

[42] Вж. по-специално ЕСПЧ, 25 май 2021 г., Milosavlievic с/у Сърбия (CE:ECHR:2021:0525JUD005757414, § 63).

[43] Възможността за временно ограничаване на обработването е изрично предвидена в член 18, параграф 1, буква а) от ОРЗД, когато точността на личните данни се оспорва от субекта на данните, за срок, който позволява на администратора да провери точността на личните данни.

[44] Вж. подобно разрешение в ЕСПЧ, 10 март 2009 г., Times Newspaper Ltd с/у Обединено кралство (CE:ECHR:2009:0310JUD000300203).

общи задължения да не хоства публикации, съдържащи невярна информация, или общи задължения за установяване на истинността на информацията, която е предмет на искане за премахване от резултатите при търсене. Всъщност в този случай, за да избегне евентуална отговорност, интернет търсачката ще бъде насърчена да премахне от резултатите при търсене цялото съмнително съдържание, дори при липса на данни, водещи до констатация, че то е неистинно, което сериозно би накърнило свободата на информация. За да се противодейства на този риск, е необходима процесуализация на упражняването на правото на премахване от резултатите при търсене, която налага специфични задължения за всички участващи страни.

50. С оглед на изложените съображения в тяхната цялост предлагам на Съда да отговори на първия преюдициален въпрос, че член 17, параграф 3, буква а) от ОРЗД трябва да се тълкува в смисъл, че за целите на претегляне на противостоящи основни права по членове 7, 8, 11 и 16 от Хартата, когато поради твърдяна неистинност на информацията в съдържанието, което се включва в резултатите от търсене, се разглежда искане, подадено до лицето, което управлява интернет търсачка, за премахване на резултати при търсене, решението не може да се определя от обстоятелството дали субектът на данни може да получи достатъчна правна защита в отношенията си с доставчика на съдържание, например посредством постановяване на привременни или обезпечителни мерки. Субектът на данни следва да подкрепи своето искане с доказателства prima facie за неистинност на съдържанието, чието премахване от резултатите от търсенето е поискал, стига по-специално предвид естеството на разглежданата информация това да не е очевидно невъзможно или прекалено трудно. Лицето, което управлява интернет търсачка, следва според конкретните си възможности да извърши проверка относно твърдяната неточност на обработваните данни, включително като се свърже, когато е възможно, с издателя на уебсайта, включен в резултатите от търсенето. Ако обстоятелствата по случая изискват, за да се избегне непоправима вреда за субекта на данни, лицето, което управлява интернет търсачка, може временно да преустанови показването на определени резултати от търсене или пък да отбележи във връзка с определени резултати от търсене, че истинността на някои данни, посочени в съдържанието, към което препраща съответната връзка, се оспорва.

B. По втория преюдициален въпрос

51. С втория преюдициален въпрос BGH по същество иска от Съда да установи дали за целите на претеглянето на противостоящи права и интереси по членове 7, 8, 11 и 16 от Хартата, което трябва да се извърши съгласно член 12, буква б) и член 14, първа алинея, буква а) от Директива 95/46, както и съгласно член 17, параграф 3, буква а) от ОРЗД във връзка с искане за премахване от резултатите при търсене, отправено до лице, което управлява интернет търсачка в качеството му на администратор, и с което се цели премахване на изображения от резултатите при търсене, извършено въз основа на името на физическо лице, на снимките на това лице, показани под формата на миниатюрни изображения на същото, трябва да се вземе предвид основно контекстът на публикацията в интернет, в която тези снимки се появяват първоначално — контекст, който интернет търсачката не показва, а към който само препраща чрез връзка, която се появява едновременно с тези миниатюрни изображения. BGH изяснява, че ако бъдат взети поотделно, снимките на ищците не допринасят за обществения дебат, но в контекста на статията, в която са включени, онагледяват информацията и мненията, изразени в нея.

52. Google счита, че този въпрос е хипотетичен, от една страна, защото, противно на това, което следвало от акта за преюдициално запитване, предметът на спора в главното производство не бил искане за премахване на изображения от резултатите при търсене, извършено въз основа на имената на ищците, а общата забрана за показване на миниатюрни изображения, които се съдържат в една от спорните статии, и от друга страна, защото след септември 2017 г. Google вече не включвал въпросните снимки в резултатите от търсене и след 28 юни 2018 г. разглежданите статии вече не били достъпни на сайта g-net. В това отношение следва да се припомни, че съгласно постоянната практика на Съда само националният съд, който е сезиран със спора и трябва да поеме отговорността за последващото му съдебно решаване, може да прецени — предвид особеностите на делото — както необходимостта от преюдициално решение, за да може да се произнесе, така и релевантността на въпросите, които поставя на Съда [45]. Съдът може да откаже да се произнесе по отправеното от национална юрисдикция преюдициално запитване само когато е съвсем очевидно, че исканото тълкуване на правото на Съюза няма никаква връзка с действителността или с предмета на спора в главното производство, когато проблемът е от хипотетично естество или когато Съдът не разполага с необходимите данни от фактическа и правна страна, за да бъде полезен с отговора на поставените му въпроси [46]. В настоящия случай от преписката, с която разполага Съдът, не е очевидно, че въпросът на запитващата юрисдикция относно тълкуването на разпоредбите на Директива 95/46 и на ОРЗД е хипотетичен или пък тяхното тълкуване няма никаква връзка с действителността или с предмета на спора в главното производство. Що се отнася по-специално до факта, че въпросните снимки и спорните статии вече не се появяват на уебсайта g-net, според разясненията на запитващата юрисдикция тя изхожда от принципа, че премахването на това съдържание има чисто временен характер и ищците в главното производство запазват интерес от постановяването на решение по искането им за премахване от резултатите при търсене. При тези обстоятелства според мен нехипотетичният характер и полезността на исканото тълкуване не могат да бъдат поставени под съмнение.

53. Що се отнася до съществото на поставения от BGH въпрос, най-напред следва да се отбележи, както правилно посочва Google, че към търсенето по име на изображения чрез търсачка в интернет се прилагат същите правила като тези, които се прилагат по отношение на търсенето в мрежата. Следователно практиката на Съда, припомнена в точки 11—19 от настоящото заключение, важи и в случай на искания за премахване от резултатите при търсене, отнасящи се до резултатите от този вид търсене. Показването в тези резултати на снимки на физически лица под формата на миниатюрни изображения представлява обработване на лични данни, за което лицето, което управлява интернет търсачка, има качеството на „администратор“ по смисъла на член 2, буква г) от Директива 95/46 и на член 4, точка 7 от ОРЗД, като в рамките на своите отговорности, компетентност и възможности осигурява спазването на разпоредбите, съдържащи се в тези актове. В случай на искане за премахване от резултатите при търсене на изображения, лицето, което управлява интернет търсачка, трябва да претегли различните релевантни основни права и да прецени дали имат предимство правата на субекта на зачитане на личния живот и на защита на личните данни или пък свободата на изразяване и информация. За да направи това, то трябва да вземе предвид всички релевантни обстоятелства [47].

[45] Вж. решение от 24 февруари 2022 г., Eulex Kosovo (C-283/20, EU:C:2022:126, т. 28 и цитираната съдебна практика).

[46] Вж. решение от 24 февруари 2022 г., Eulex Kosovo (C-283/20, EU:C:2022:126, т. 29 и цитираната съдебна практика).

[47] Относно обстоятелствата, релевантни за целите на такова претегляне, когато поведението, за което се твърди, че нанася вреда, е свързано с публикуването на снимки, вж. по-специално ЕСПЧ, 7 февруари 2012 г., Von Hannover с/у Германия (CE:ECHR:2012:0207JUD004066008, § 109—113 и цитираната съдебна практика).

54. Въпросът дали сред тези обстоятелства трябва да фигурира и съдържанието на уебсайта, в което е включена снимката, чието премахване е поискано, зависи според мен от правилното определяне на предмета на въпросното обработване, както и от естеството му. Както беше посочено, в спора по главното производство ищците искат премахване от резултатите при търсене на четири снимки, на които са изобразени. Това искане обаче не се отнася нито до информацията, съдържаща се в текста на статията, публикувана на уебсайта на издателя заедно с посочените снимки, нито до снимките във функцията им на визуална и описателна опора на този текст и като неразделна част от въпросната статия. Включването в резултатите при търсене в интернет на връзка, която препраща към тази статия и съдържащите се в нея снимки, представлява различно третиране с различен предмет, на което ищците се противопоставят с отделно искане за премахване от резултатите при търсене (по отношение на което BGH отправя първия преюдициален въпрос).

55. Като открива снимките на физически лица, публикувани в интернет, и ги възпроизвежда в резултатите от търсене на изображения под формата на миниатюрни изображения, независимо от съдържанието, в което са включени, и като ги лишава от евентуалната информативна или описателна функция, която първоначално им е била отредена, лицето, което управлява интернет търсачка, предлага услуга, в която извършва самостоятелно обработване на лични данни, различно както от това на издателя на уебсайта, от който са взети снимките, така и от това, за което лицето, управляващо интернет търсачка, също отговаря, включването на тази страница в резултатите при търсене. Както правилно отбелязва BGH, предвид естеството на тази обработка, при която част от съдържанието, създадено от трети лица, което има собствена автономия, се извлича и показва отделно, лицето, което управлява интернет търсачка, изглежда, действа не като посредник, а по-скоро като създател на съдържание.

56. Според мен от изложеното по-горе следва, че в рамките на претеглянето на противостоящи основни права, което следва да се направи на основание на релевантните разпоредби на Директива 95/46 и на ОРЗД за целите на разглеждането на искане за премахване на снимки, които изобразяват физическо лице, от резултатите от търсене на изображения, извършено въз основа на името на това лице, трябва да се вземе предвид единствено информативната стойност на снимките, независимо от съдържанието, в което те са включени в уебсайта, от който са взети. Обратно, ако в рамките на искане за премахване от резултатите при търсене на връзка, която препраща към уебсайт, бъде оспорено показването на снимки в контекста на съдържанието на такъв сайт, за целите на това претегляне ще трябва да се вземе предвид информативната стойност на тези снимки в посочения контекст.

57. Доводите, изтъкнати от Google в писменото му становище, според мен не могат да оборят този извод. Макар да е вярно, че при търсене на изображения миниатюрните изображения се появяват придружени от връзка, препращаща към съдържанието на уебсайта, в който са включени, това не променя факта, че показването им от интернет търсачката се извършва напълно самостоятелно и независимо от контекста, в който снимките се вписват. За разлика от търсенето в мрежата, резултатите от което не позволяват незабавно използване на съдържанието, съдържащо се в резултатите от търсене, при търсенето на изображение показването на графичното съдържание, включително миниатюрните изображения на публикувани в интернет снимки, само по себе си представлява търсеният от потребителя резултат, независимо от последващото му решение дали да осъществи достъп до първоначалната уебстраница. Изтъкнатото от

запитващата юрисдикция обстоятелство, че подобно показване отговаря на бизнес модела на Google и технически не би било възможно да се направи нещо друго, също не поставя под въпрос самостоятелния характер на обработването на данни, с което е свързано това показване.

58. Разбира се, не е изключено с искането за премахване на снимките, които го изобразяват, съответното лице в действителност да се опитва да ограничи достъпа чрез връзката, придружаваща тези снимки, до съдържанието, в което са включени, както и до информацията от евентуален обществен интерес в него. В това отношение обаче следва да се отбележи, че макар премахването на снимки от резултатите от търсене на изображения несъмнено да ограничава възможностите за достъп до съдържанието, в което са включени, то все пак остава пряко достъпно чрез традиционно търсене в мрежата. Освен това такова търсене позволява да се покаже посредством включена в резултатите от него връзка цялото съдържание, включително снимките, които в първоначалния си контекст изпълняват изцяло функцията, която евентуално им е отредена от издателя на уебсайта, да предават и потвърждават предоставената информация и изразените мнения. Така в главното производство, дори да бъде отхвърлено искането за премахване от резултатите при търсене на разглежданите статии предвид предимството на свободата на изразяване и информация пред правата на ищците на зачитане на личния им живот и на защита на личните им данни, евентуалното уважаване на искането за премахване на снимките, които ги изобразяват, не би ограничило прекомерно и неоправдано тази свобода, ако, както посочва BGH, тези снимки имат малка информативна стойност, когато се извадят от контекста, в който са поставени.

59. Предвид съдържащите се в предходната точка уточнения изводът, до който достигнах в точка 56 от настоящото заключение, далеч не предоставя почти абсолютна закрила на правото на защита на образа, а очертава точните му измерения сред правата, свързани с личността. Образът на дадено лице всъщност е един от основните отличителни белези на личността, тъй като е израз на неговата оригиналност и позволява лицето да бъде разграничено от всички останали. Правото на лицето на закрила на неговия образ е един от основните елементи на личностното развитие и предполага право лицето да контролира използването на собственото си изображение, и по-специално възможността да откаже неговото публикуване [48]. От това следва, че макар несъмнено свободата на изразяване и информация да включва публикуването на снимки [49], в този контекст защитата на правото на лицето на неприкосновеност на личния живот придобива особено значение, тъй като снимките могат да съдържат твърде лична или дори интимна информация за лицето или неговото семейство [50].

60. С оглед на изложените съображения в тяхната цялост предлагам на Съда да отговори на втория преюдициален въпрос, че член 12, буква б) и член 14, първа алинея, буква а) от Директива 95/46, както и член 17, параграф 3, буква а) от ОРЗД трябва да се тълкуват в смисъл, че за целите на претеглянето на противостоящи основни права по членове 7, 8, 11 и 16 от Хартата, което трябва да се извърши в рамките на разглеждането на искане за премахване от резултатите при търсене, подадено до лицето, което управлява интернет търсачка, с което е поискано премахване от резултатите от търсене на изображения, извършено въз основа на името на физическо лице, на снимки, показани под формата на

[48] ЕСПЧ, 7 февруари 2012 г., Von Hannover с/у Германия (CE:ECHR:2012:0207JUD004066008, § 96).

[49] ЕСПЧ, 14 декември 2006 г., Verlagsgruppe с/у Австрия (CE:ECHR:2006:1214JUD001052002, § 29 и 40 и цитираната съдебна практика).

[50] ЕСПЧ, 7 февруари 2012 г., Von Hannover с/у Германия (CE:ECHR:2012:0207JUD004066008, § 103 и цитираната съдебна практика).

миниатюрни изображения, представящи това лице, не трябва да се взема предвид контекстът на публикацията в интернет, в която първоначално се появяват посочените снимки.

V. Заключение

61. С оглед на всички изложени по-горе съображения предлагам на Съда да отговори на поставените от BGH преюдициални въпроси по следния начин:

„1) Член 17, параграф 3, буква а) от Регламент 2016/679 трябва да се тълкува в смисъл, че за целите на претегляне на противостоящи основни права по членове 7, 8, 11 и 16 от Хартата, когато поради твърдяна неистинност на информацията в съдържанието, което се включва в резултатите от търсене, се разглежда искане, подадено до лицето, което управлява интернет търсачка, за премахване на резултати при търсене, решението не може да се определя от обстоятелството дали субектът на данни може да получи достатъчна правна защита в отношенията си с доставчика на съдържание, например посредством постановяване на привременни или обезпечителни мерки. Субектът на данни следва да подкрепи своето искане с доказателства prima facie за неистинност на съдържанието, чието премахване от резултатите от търсенето е поискал, стига по-специално предвид естеството на разглежданата информация това да не е очевидно невъзможно или прекалено трудно. Лицето, което управлява интернет търсачка, следва според конкретните си възможности да извърши проверка относно твърдяната неточност на обработваните данни, включително като се свърже, когато е възможно, с издателя на уебсайта, включен в резултатите от търсенето. Ако обстоятелствата по случая изискват, за да се избегне непоправима вреда за субекта на данни, лицето, което управлява интернет търсачка, може временно да преустанови показването на определени резултати от търсене или пък да отбележи във връзка с определени резултати от търсене, че истинността на някои данни, посочени в съдържанието, към което препраща съответната връзка, се оспорва.

2) Член 12, буква б) и член 14, първа алинея, буква а) от Директива 95/46, както и член 17, параграф 3, буква а) от Регламент 2016/679 трябва да се тълкуват в смисъл, че за целите на претеглянето на противостоящи основни права по членове 7, 8, 11 и 16 от Хартата, което трябва да се извърши в рамките на разглеждането на искане за премахване от резултатите при търсене, подадено до лицето, което управлява интернет търсачка, с което е поискано премахване от резултатите от търсене на изображения, извършено въз основа на името на физическо лице, на снимки, показани под формата на миниатюрни изображения, представящи това лице, не трябва да се взема предвид контекстът на публикацията в интернет, в която първоначално се появяват посочените снимки“.